

Regelink
Ecologie & Landschap

Ecologische quickscan

Hamersestraat 53 en 55, Westervoort

In het kader van de Flora- en faunawet

Colofon

Tekst, foto's en samenstelling	T.P. Molenaar
In opdracht van	Pouderoyen Compagnons
Naam opdrachtgever	G.Yntheta
Rapportnummer	RA11211-01
Status rapport	Definitief
Datum oplevering rapport	9 oktober 2012
Aantal pagina's	40
Collegiale toets	M.W. van den Hoorn
Wijze van citeren	Molenaar, T.P. , 2012. Ecologische quickscan Hamersestraat 53 en 55, Westervoort. In het kader van de Flora- en faunawet. Rapport RA11211-01, Regelink Ecologie & Landschap, Mheer.

Regelink
Ecologie & Landschap

Regelink Ecologie & Landschap

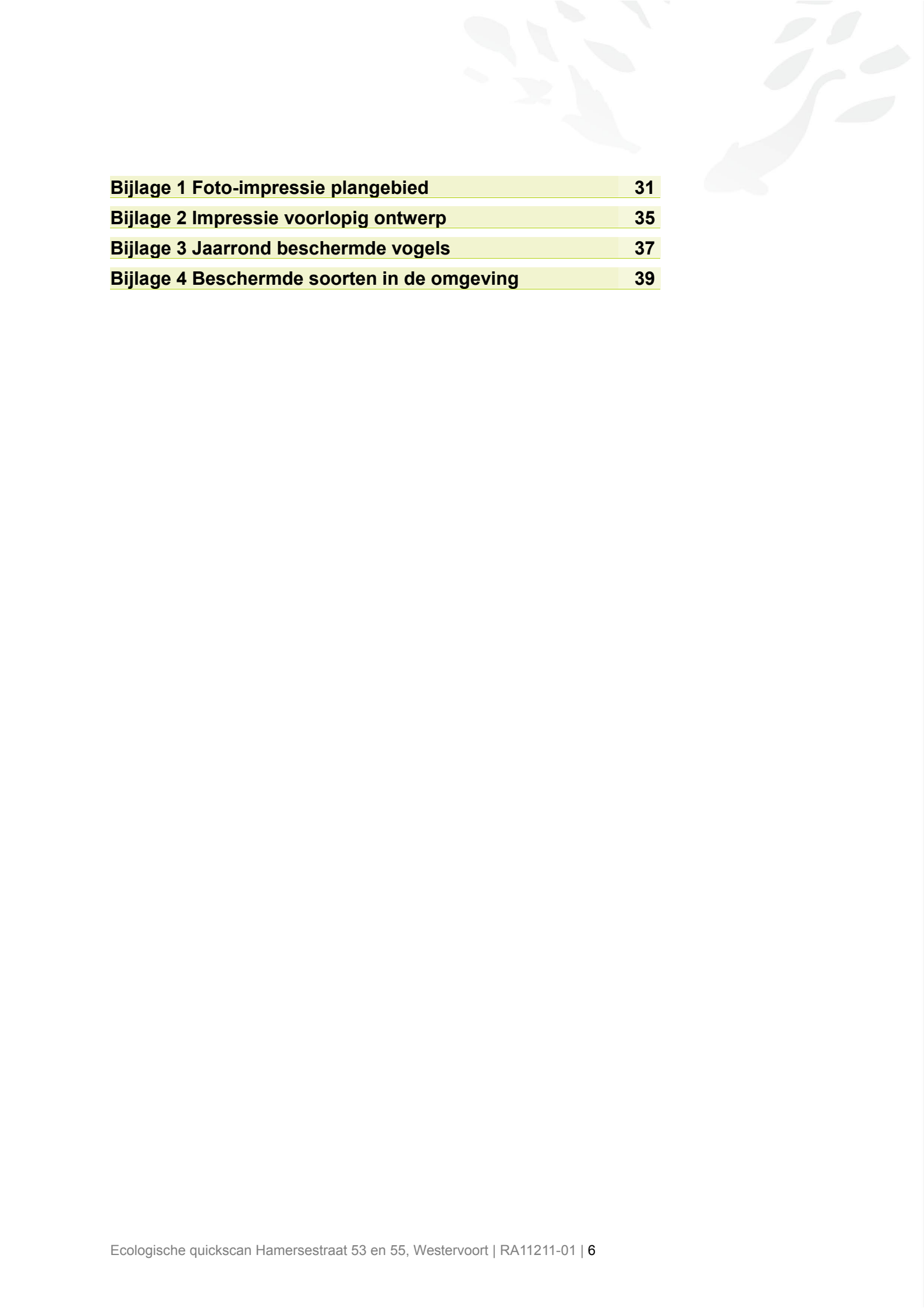
Papenweg 5
6261 NE Mheer
085-7737676
info@regelink.net
www.regelink.net

Lid Netwerk Groene Bureaus en Samenwerkingsverband Ecologie

Inhoudsopgave

1 Inleiding	7
1.1 Aanleiding	7
1.2 Doel	7
1.3 Leeswijzer	7
2 Flora- en faunawet	9
2.1 Verbodsbepalingen	9
2.2 Algemene maatregel van Bestuur (AmvB)	9
2.3 Gedragscodes	11
3 Werkwijze	13
4 Omschrijving plangebied	15
5 Resultaten	17
5.1 Vaatplanten	17
5.2 Zoogdieren	17
5.3 Vogels	19
5.4 Amfibieën en vissen	19
5.5 Reptielen	19
5.6 Libellen en dagvlinders	19
5.7 Overige ongewervelden	20
6 Ingreep	21
7 Toetsing aan de Flora- en faunawet	23
7.1 Vaatplanten	23
7.2 Zoogdieren	23
7.3 Vogels	24
7.4 Amfibieën en vissen	24
7.5 Overige soortgroepen	25
8 Conclusies en aanbevelingen	27
8.1 Vaatplanten	27
8.2 Grondgebonden zoogdieren	27
8.3 Vleermuizen	27
8.4 Vogels	28
8.5 amfibieën en vissen	28
8.6 Samenvatting	28
9 Literatuur	29
9.1 Geraadpleegde literatuur	29
9.2 Geraadpleegde websites	29

Bijlage 1 Foto-impressie plangebied	31
Bijlage 2 Impressie voorlopig ontwerp	35
Bijlage 3 Jaarrond beschermde vogels	37
Bijlage 4 Beschermde soorten in de omgeving	39

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer is voornemens om het gebied rondom de (woon)boerderijen aan de Hamersestraat 53 en 55 in Westervoort te ontwikkelen. De ontwikkeling bestaat uit restauratie van “Huize Hamerden” en nieuwbouw van een aantal woningen.

Volgens nationale en internationale regelgeving is het verplicht vóór de ingreep onderzoek te doen naar het eventuele voorkomen van beschermde flora en fauna. Om dergelijk soortgericht veldonderzoek goed te kunnen plannen en uitvoeren is het noodzakelijk te weten welke flora en fauna (potentieel) voorkomen in het plangebied.

1.2 Doel

Door middel van deze quickscan worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke, middels de Flora- en faunawet beschermde flora en fauna komen (potentieel) voor in het plangebied?
- Welke negatieve effecten kan de (potentieel) aanwezige flora en fauna ondervinden van de ingreep?
- Houdt, gelet op de mogelijke negatieve effecten, het uitvoeren van de ingreep een overtreding van de Flora- en faunawet in?

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het toetsingskader, de Flora- en faunawet, toegelicht. In hoofdstuk 3 worden werkwijze en inspanning beschreven, terwijl in hoofdstuk 4 een beschrijving van het plangebied volgt. In hoofdstuk 5 worden de resultaten van de flora- en fauna-inventarisatie gepresenteerd. De ingreep wordt in hoofdstuk 6 omschreven. Vervolgens zijn de mogelijke effecten van de ingreep gerelateerd aan de (potentiële) flora en fauna en getoetst aan de Flora- en faunawet (hoofdstuk 7). In hoofdstuk 8 zijn de conclusies en aanbevelingen opgenomen. Tevens is een korte literatuurlijst opgenomen (hoofdstuk 9).

2 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is de soortgerichte implementatie van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn en bundelt de bepalingen die voorheen in verschillende wetten waren opgenomen: Vogelwet 1936, Jachtwet, Natuurbeschermingswet (hoofdstuk V: soortenbescherming), Nuttige Dierenwet 1914 en Wet Bedreigde uitheemse dieren en plantensoorten. De Flora- en faunawet beschermt in beginsel soorten.

Activiteiten waarbij schade wordt gedaan aan beschermde dieren of planten zijn verboden, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het “nee, tenzij”-principe). Het is dan ook altijd zaak om, waar mogelijk, activiteiten uit te voeren zonder schade aan beschermde dieren en planten aan te brengen.

De wet erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende dieren. In de wet is dan ook een zorgplicht opgenomen: iedereen moet 'voldoende zorg' in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving.

2.1 Verbodsbepalingen

De Flora- en faunawet kent, naast de zorgplicht, een aantal verbodsbepaling welke relevant zijn voor de onderhavige toetsing:

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

2.2 Algemene maatregel van Bestuur (AmvB)

Op 23 februari 2005 is de “AmvB art. 75” van de Flora- en faunawet in werking getreden. In dit besluit is een vrijstelling voor specifieke activiteiten en soorten geregeld. Tevens introduceert de AmvB de gedragscode.

Tabel 1

Voor soorten die zijn opgenomen in Tabel 1 geldt een algehele vrijstelling wanneer de werkzaamheden vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud, ook in landbouw en bosbouw;
- bestendig gebruik;
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Er dient een ontheffing te worden aangevraagd wanneer de werkzaamheden niet onder een van deze categorieën vallen en er een (te verwachten) negatief effect op de soorten uit Tabel 1 is. Deze aanvraag wordt door bevoegd gezag onderworpen aan een lichte toets. Daarbij wordt getoetst of de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is, en of de activiteit een redelijk doel dient.

Tabel 2

De soorten zoals opgenomen in Tabel 2 zijn strenger beschermd. Hierbij geldt een vrijstelling mits gewerkt wordt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Vallen de werkzaamheden niet onder de bij Tabel 1 genoemde categorieën of wordt niet gewerkt volgens een gedragscode, dan moet een ontheffing aangevraagd worden. Deze aanvraag wordt, net als voor de soorten van Tabel 1 geldt, onderworpen aan een lichte toets.

Tabel 3

De soorten uit Tabel 3 zijn de zwaarst beschermde soorten. Ook wanneer werkzaamheden vallen onder een van de bij Tabel 1 genoemde categorieën, geldt niet zonder meer een vrijstelling. Alleen bij bestendig beheer en onderhoud is een vrijstelling mogelijk wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Werkzaamheden die in een van de andere categorieën vallen en welke negatieve effecten op beschermde soorten (kunnen) hebben, zijn ontheffingsplichting. Voor het verstrekken van een ontheffing wordt deze onderworpen aan een zware toets wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit is;
- de geplande activiteit geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang.

Bij soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet tevens sprake zijn van een van de volgende door de Habitatrichtlijn erkende belangen:

- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
- bescherming van flora en fauna;
- openbare veiligheid.

Vogels

Met ingang van 26 augustus 2009 heeft het Ministerie van LNV (nu EL&I) een nieuw beleid ten aanzien van broedvogels ingezet. Verblijfplaatsen van broedvogels zijn door de Flora- en faunawet beschermd. De Flora- en faunawet kent hierbij geen

standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat bovendien om individuele broedgevallen.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest. Deze eenmalig te gebruiken nesten vallen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet in de periode dat deze daadwerkelijk gebruikt worden.

Van een beperkt aantal vogels is de nestlocatie het gehele jaar beschermd door de Flora- en faunawet (bijlage 2). Het betreft dan vogels die:

- het gehele jaar door gebruik maken van hun nestlocatie als vaste rust- en/of verblijfplaatsen;
- erg honkvast en al dan niet koloniebroeders zijn. Deze soorten keren ieder jaar naar dezelfde locaties terug. De voorwaarden waaraan de nestlocaties moeten voldoen zijn erg specifiek en vaak slechts in beperkte mate in het landschap beschikbaar;
- jaar in jaar uit van hetzelfde nest gebruik maken en zelf niet of nauwelijks in staat zijn om een eigen nest te bouwen.

Indien een jaarrond beschermd nest is aangetroffen moet altijd een omgevingscheck uitgevoerd worden. Een deskundige dient dan te onderzoeken of er voor de soort in de omgeving voldoende plekken en materiaal aanwezig zijn om zelf een vervangende locatie te vinden en een vervangend nest te maken. Indien dit niet mogelijk is, dient een vervangende nestlocatie aangeboden te worden. Wanneer dit ook niet mogelijk blijkt, dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Ontheffing kan alleen verkregen worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Wettelijke belangen zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

2.3 Gedragscodes

Werken volgens een gedragscode kan (soms) een vrijstelling voor soorten op Tabel 2 en Tabel 3 geven. Hiervoor dient gewerkt te worden volgens een door de minister vastgestelde gedragscode. Bij onderhavige activiteit is de gedragscode van Bouwend Nederland (ARCADIS, 2006) het meest toepasselijk.

Voor meer informatie over de toepassing van de Flora- en faunawet in relatie tot gedragscodes: zie Ministerie van EL&I (2010).

3 Werkwijze

De volgende methoden zijn bij het onderzoek gebruikt:

1. Op 31 oktober 2011 werd plangebied Hamersestraat 53 en 55, Westervoort, door M. W. van den Hoorn bezocht. Daarbij zijn de in het plangebied aanwezige ruimtelijke structuren en ecotopen geïnventariseerd. Tijdens het veldbezoek zijn de volgende instrumenten gebruikt:
 - verrekijker;
 - zaklamp;
 - fotocamera.
2. Door middel van literatuuronderzoek is bekeken welke beschermde flora en fauna in de ruime omgeving van het plangebied recentelijk zijn waargenomen. Daarbij is gebruik gemaakt van de meest recente verspreidingsatlassen van flora- en faunagroepen (al dan niet *online*) en voor zoogdieren ook van de literatuurlijst op www.zoogdiervereniging.nl. Voorts is gezocht naar onderzoeksrapporten via Google. Tenslotte zijn de waarnemingen van beschermde soorten van de laatste vijf jaar bij de Gegevensautoriteit Natuur (GAN) opgevraagd. Hierbij is gebruik gemaakt van de applicatie quicksanhulp.nl. Deze applicatie heeft Regelink Ecologie & Landschap samen met de GAN en het Natuurloket ontwikkeld.
3. Aan de hand van het veldbezoek en de geraadpleegde literatuur is op basis van *expert judgement* een inschatting gemaakt van de beschermde flora en fauna met bijbehorende functies die in het plangebied zouden kunnen voorkomen.
4. In samenspraak met de opdrachtgever is de ingreep in kaart gebracht en omschreven.
5. Aan de hand van de beschreven ingreep is een inschatting gemaakt of een negatief effect op de (potentieel) aanwezige soorten en functies redelijkerwijs te verwachten is.
6. Uiteindelijk zijn de mogelijke negatieve effecten getoetst aan de Flora- en faunawet.

4 Omschrijving plangebied

Het plangebied is gelegen in Westervoort in provincie Gelderland. In Figuur 1 is de begrenzing van het plangebied weergegeven. Het plangebied wordt aan de oostzijde begrensd door de Rivierweg en aan de zuidzijde door de Hamersestraat. De beide andere zijden grenzen aan percelen in agrarisch gebruik.

Figuur 1. Ligging van het plangebied, met de begrenzing in blauw aangegeven. © Topografische Dienst Kadaster, Emmen, 2011.

Binnen het plangebied zijn de volgende ecotopen aanwezig (zie ook Bijlage 1):

- akkerland (maïsakker);
- woning met onregelmatige enkelsteens muren met scheuren, constructies met pen-gat verbindingen en dakpannen;
- kelder met meerdere scheuren in de muren;
- meerdere gebouwen met dubbelsteens muren en een dak van dakpannen of golfplaten;
- oude gierkelders;
- braamstruweel;
- smalle, ondiepe, droge sloten (<2 meter breed, < 1 meter diep);
- smalle, ondiepe, watervoerende sloot (<2 meter breed, < 1 meter diep);
- dunne bomen (diameter borsthoogte < 25 cm);
- dikke bomen, zonder holtes (diameter borsthoogte > 25 cm).

5 Resultaten

Op grond van de aanwezige ecotopen is een inschatting gemaakt van de beschermde flora en fauna die mogelijk in het plangebied voorkomen. Omdat onderhavige activiteit in de categorie ruimtelijke ontwikkeling valt, wordt in dit hoofdstuk van soorten uit Tabel 2 en 3 een beoordeling gemaakt. Voor soorten uit Tabel 1 geldt een algehele vrijstelling, waarbij wel rekening gehouden dient te worden met de zorgplicht.

5.1 Vaatplanten

Op grond van de voedselrijke omstandigheden en het huidige gebruik van het plangebied worden geen beschermde planten op de bodem verwacht. Wel is het mogelijk dat op de muren van de oude bebouwing soorten als tongvaren (*Asplenium scolopendrium*), steenbreekvaren (*Asplenium trichomanes*) en klein glaskruid (*Parietaria judaica*) voorkomen. Deze soorten worden ook in bestaande bronnen genoemd als potentieel aanwezig in en in de omgeving van het plangebied (Bijlage 4).

Tijdens het veldbezoek zijn de muren globaal geïnspecteerd en zijn in eerste instantie geen beschermde vaatplanten aangetroffen. Een uitgebreid onderzoek van de muren viel buiten de reikwijdte van deze potentie-inschatting. Daarnaast verliezen soorten zoals steenbreekvaren en klein glaskruid in het najaar hun bladeren, zodat ook daarom ten tijde van het veldbezoek de aanwezigheid van beide soorten niet met zekerheid uit te sluiten was.

5.2 Zoogdieren

Grondgebonden zoogdieren

De verspreidingen van grote bosmuis (*Apodemus flavicollis*), veldspitsmuis (*Crocidura leucodon*) en eikelmuis (*Eliomys quercinus*) liggen buiten het plangebied (respectievelijk in Zuid-Limburg en de Achterhoek, Twente en Zeeuws-Vlaanderen en in Zuid-Limburg) (Broekhuizen et al., 1992, Regelink & Bosch, 2007). Voor noordse woelmuis (*Microtus oeconomus*) geldt dat deze soort een zeer natte kruidenrijke vegetatie behoeft. Waterspitsmuis (*Neomys fodiens*) is gebonden aan schone wateren. Derhalve kan gesteld worden dat er geen beschermde muizen in het plangebied voorkomen.

Marterachtigen

De steenmarter (*Martes foina*) komt voor in de regio. De bewoner van het pand heeft aangegeven dat kabels in zijn auto al eens door waarschijnlijk steenmarters zijn doorgelopen en dat hij vechtende marterachtige dieren had gezien. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van de steenmarter aangetroffen. Het plangebied is door de overwegend ruige begroeiing, de deels overwoekerde schuurtjes en de aanwezigheid van (bouw)materiaal moeilijk te inventariseren op sporen. Er is een goede kans dat de steenmarter tenminste een dagschuilplaats heeft in het

plangebied en mogelijk ook een nestplaats waar jongen geworpen worden. In verband met het ontbreken van oude holle bomen is het plangebied niet geschikt voor boomarter (*Martes martes*). In het plangebied zijn geen sporen van de das (*Meles meles*) aangetroffen. De das heeft derhalve geen verblijfplaats of essentieel foerageergebied in het plangebied.

Eekhoorn

In het plangebied zijn geen nesten van de eekhoorn (*Sciurus vulgaris*) aangetroffen. Het is daarom redelijkerwijs uitgesloten dat deze soort in het plangebied aanwezig is.

Vleermuizen

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor een groot aantal soorten vleermuizen. In verband met de grote oppervlak van het plangebied dat in gebruik is als akker is de kans klein dat het een essentieel foerageergebied betreft. Doorgaande lijnvormige elementen zijn niet aanwezig, waarmee vliegroutes van vleermuizen kunnen worden uitgesloten. Huize Hamerden stamt uit 1600 en is opgetrokken uit enkelsteense muren zonder spouw. De bijgebouwen variëren in bouwjaar maar zijn ook zonder spouwruiden gebouwd. De constructie van het woonhuis bestaat uit houten balken met deels pen-gat verbindingen, terwijl sommige balken scheuren vertonen. Het huis is in slechte staat en de muren hebben zowel aan de binnen- als de buitenzijde grote scheuren. Ook is een kelder aanwezig in het plangebied. Dit maakt het plangebied geschikt als overwinteringslocatie voor gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, baardvleermuis, watervleermuis en mogelijk meervleermuis. In de zomer is het pand en een deel van de buitengebouwen ook geschikt voor solitair verblijvende vleermuizen, en kraam- en paargroepen van gebouwbewonende vleermuizen. In Tabel 1 is weergegeven welke combinatie van soorten en functies mogelijk voorkomt.

Tabel 1. De potentieel voorkomende soorten vleermuizen en functies.

	Zomerverblijfplaats	Kraamverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Winterverblijfplaats	Vliegroute	Foerageergebied
Gewone dwergvleermuis	x	x	x	x		x
Ruige dwergvleermuis			x			x
Rosse vleermuis						x
Laatvlieger	x					x
Gewone grootoorvleermuis	x	x		x		x
Watervleermuis				x		x
Meervleermuis	x			x		x
Baardvleermuis				x		

5.3 Vogels

Vogels met vaste rust- en/of verblijfplaatsen zijn binnen het mogelijk plangebied aanwezig. Te verwachten jaarrond beschermde nesten zijn van vogels die broeden in gebouwen. De huismus (*Passer domesticus*) broedt mogelijk onder de dakpannen van het woonhuis of in de klimop die een groot deel van de gevel bedekt.

De bewoner meldde dat hij vroeger wel eens een steenuil (*Athene noctua*) op de deel had gezien, maar dat sinds het geheel met plastic was afgedekt dit niet meer is voorgekomen. Omdat de ingreep plaatsvindt op het binnen het plangebied liggende akkerland, zich in het plangebied geen geschikte nestgelegenheid bevindt, en er ook op waarneming.nl geen waarnemingen van steenuilen in of nabij het plangebied zijn vermeld, lijkt de aanwezigheid van een steenuilterritorium in of vlakbij het plangebied redelijkerwijs uitgesloten.

Tevens kunnen zangvogels die in tuinen broeden (zoals merel (*Turdus merula*), koolmees (*Parus major*), winterkoning (*Troglodytes troglodytes*)) en overige vogels die in gebouwen onder bijvoorbeeld dakpannen broeden (waaronder spreeuw (*Sturnus vulgaris*) en ringmus (*Passer montanus*)) voorkomen.

5.4 Amfibieën en vissen

Het plangebied heeft twee greppels die ten tijde van het veldbezoek droog stonden en een watergang die de noordgrens vormt van het plangebied. In de watervoerende watergang kan kleine modderkruiper (*Cobittis taenia*) en mogelijk grote modderkruiper (*Misgurnus fossilis*) voorkomen. Voor amfibieën kunnen beide greppels van belang zijn als overwinteringslocatie. Daarnaast is een groot deel van het erf overwoekerd met braamstruweel dat een ideale schuilplaats is voor amfibieën. Hieronder valt ook de zwaar beschermde poelkikker (*Rana lessonae*) die in de regio voorkomt (Bijlage 4). Het plangebied heeft niet direct geschikt voortplantingswater voor de poelkikker, maar is wel een geschikt overwintergebied. De nabijgelegen tichelgaten of zandwinputten vormen geschikt voortplantingswater. Het overwinteren van de poelkikker in het plangebied kan daarom niet worden uitgesloten.

In de kelder van het woonhuis zijn acht overwinterende kleine watersalamanders (*Lissotriton vulgaris*) aangetroffen. Deze soort staat in Tabel 1 van de Flora- en faunawet en voor deze soort geldt dus de algehele vrijstelling. Het voorkomen van deze soorten geeft aan dat de kelder toegankelijk is en dat ook vleermuizen zeer waarschijnlijk toegang hebben tot de kelder.

5.5 Reptielen

Op grond van de aanwezig ecotopen en de ligging van het plangebied in Nederland in combinatie met de verspreiding van beschermde reptielen binnen ons land worden in het plangebied geen beschermde reptielen verwacht.

5.6 Libellen en dagvlinders

In het plangebied komen geen voedselarm water of geschikte vegetatie voor die

geschikt zijn als aantrekkelijk leefgebied voor libellen en dagvlinders. Het voorkomen van beschermde libellen en dagvlinders kan daarom redelijkerwijs worden uitgesloten.

5.7 Overige ongewervelden

Op grond van het ontbreken van voor overige ongewervelden aantrekkelijke ecotopen (oude eiken, voedselarm water) in het plangebied kan het voorkomen van beschermde overige ongewervelden redelijkerwijs worden uitgesloten.

6 Ingreep

De initiatiefnemer is voornemens om in het plangebied het monumentale “Huize Hamerden” te restaureren, waarbij het voorhuis gesplitst wordt in twee woningen en de huidige schuur een bedrijfsruimte wordt. Op het erf en de huidige maïsakker worden 23 woningen gerealiseerd. Het geheel wordt aangekleed met boomgroepen, een dierenweide en openbaar groen. In Bijlage 2 is een voorlopig ontwerp van de locatie toegevoegd. Ingrepen die daartoe in het plangebied moeten plaatsvinden bestaan voornamelijk uit:

- slopen van bijgebouwen;
- restauratie en verbouw van “Huize Hamerden”;
- verwijderen van braamstruweel en opgaande begroeing;
- verwijderen van de huidige bomenrij;
- bouwrijp maken van de grond;
- aanleg van wegen, openbaar groen en nutsvoorzieningen;
- bouw van nieuwbouwwoningen.

De Flora- en faunawet hanteert een aantal belangen waaronder een ingreep kan vallen. Onderhavige ingreep valt onder het volgende belang:

j. de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

7 Toetsing aan de Flora- en faunawet

Op grond van de resultaten van deze quickscan en de te verwachten effecten van de ingreep is een toetsing aan de Flora- en faunawet uitgevoerd. Hierdoor is duidelijk geworden voor welke soorten mogelijk een negatief effect optreedt en of hiervoor aanvullend onderzoek dan wel een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet vereist is.

7.1 Vaatplanten

Mogelijk komen op de oude muren beschermde vaatplanten voor. De te verwachten soorten zijn afhankelijk van oude muren en schaduwrijke vochtige plekken. De herontwikkeling en restauratie zorgen mogelijk voor het verdwijnen van dergelijke standplaatsen. Dit zou een negatief effect hebben en een overtreding van de Flora- en faunawet inhouden.

7.2 Zoogdieren

Grondgebonden zoogdieren en eekhoorn

Uit het onderzoek blijkt dat het voorkomen van beschermde soorten uit deze soortgroepen redelijkerwijs uitgesloten kan worden. Daarmee is ook een negatief effect op deze soorten redelijkerwijs uit te sluiten. De ingreep houdt voor deze soortgroepen dan ook geen overtreding van de Flora- en faunawet in.

Marterachtigen

Uit de resultaten blijkt dat het voorkomen van de steenmarter niet kan worden uitgesloten. Indien het alleen om een dagschuilplaats gaat wordt geen negatief effect verwacht. Als het gaat om een nest waar ook de jongen geworpen worden dan valt dat nest onder de vaste rust- en verblijfplaatsen. Het verwijderen of indirect ongeschikt maken ervan is in strijd met de Flora- en faunawet.

Vleermuizen

Uit de resultaten blijkt dat enkele soorten vleermuizen binnen het plangebied kunnen voorkomen. Naast foerageergebied fungeert de bebouwing mogelijk als zomer-, kraam-, paar- en winterverblijfplaats voor een of meerdere soorten vleermuizen. In Tabel 2 is weergegeven op welke potentieel voorkomende combinatie van soorten en functies binnen het plangebied mogelijk negatieve effecten te verwachten zijn.

Tabel 2. De potentieel voorkomende soorten vleermuizen en functies.

	Zomerverblijfplaats	Kraamverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Winterverblijfplaats	Vliegroute	Foeragegebied
Gewone dwergvleermuis	X	X	X	X		X
Ruige dwergvleermuis			X			X
Rosse vleermuis						X
Laatvlieger	X					X
Gewone grootoorvleermuis	X	X		X		X
Watervleermuis				X		X
Meervleermuis	X			X		X
Baardvleermuis				X		X

X	Komt potentieel voor
	Geen negatief effect te verwachten
	Negatief effect niet uitgesloten

7.3 Vogels

De bebouwing in het plangebied is gedeeltelijk geschikt als nestplaats van de huismus (onder dakpannen of in de klimop die tegen de gevel groeit). Nesten van de huismus zijn het gehele jaar beschermd. Het verwijderen van nesten of het ongeschikt maken van de nestlocaties zijn een overtreding van de Flora- en faunawet.

Werkzaamheden die uitgevoerd worden tijdens het broedseizoen kunnen leiden tot verstoring van broedgevallen van algemene vogelsoorten uit met name het stedelijk gebied. Alle vogels zijn beschermd tijdens het broeden, waardoor werkzaamheden tijdens het broedseizoen kunnen leiden tot een overtreding van de Flora- en faunawet.

7.4 Amfibieën en vissen

In de watergang aan de noordzijde van het plangebied komen mogelijk kleine- en/of grote modderkruiper voor. Werkzaamheden als vergraven, dempen, en plaatsen van steigers en beschoeiing hebben mogelijk een negatief effect op beide soorten en kunnen een overtreding van de Flora- en faunawet inhouden.

Een deel van het plangebied is begroeid met een braamstruweel. Dit biedt overwinteringsmogelijkheden aan de poelkikker, een soort die mogelijk in de nabije omgeving voorkomt. Bij het bouwrijp maken van het plangebied gaat deze functie verloren. Afhankelijk van de overwinteringsmogelijkheden in de omgeving kan het verwijderen van het braamstruweel een negatief effect hebben op de lokale populatie. Dit is een overtreding van de Flora- en faunawet.

7.5 Overige soortgroepen

Uit de resultaten blijkt dat het voorkomen van beschermde soorten uit de soortgroepen reptielen, libellen, dagvlinders en overige ongewervelden redelijkerwijs kan worden uitgesloten. Daarmee is ook een negatief effect op deze soorten redelijkerwijs uit te sluiten. De ingreep leidt voor deze soorten niet tot een overtreding van de Flora- en faunawet.

8 Conclusies en aanbevelingen

Uit de toetsing van de resultaten van het onderzoek aan de Flora- en faunawet blijkt dat bij uitvoering van de ingreep mogelijk negatieve effecten te verwachten zijn op:

- vaatplanten;
- grondgebonden zoogdieren;
- vleermuizen;
- vogels;
- vissen;
- amfibieën.

Op de overige soortgroepen wordt geen negatief effect op beschermde soorten (of functies) verwacht.

8.1 Vaatplanten

Mogelijk komen er beschermde vaatplanten voor in het plangebied. Of dit zo is moet nader onderzocht worden in de periode mei – juni.

8.2 Grondgebonden zoogdieren

De steenmarter komt vermoedelijk voor in het plangebied. Of dit zo is, en welke functie het plangebied daarbij heeft moet nader onderzocht worden. Dit aanvullende onderzoek kan gecombineerd worden met het vleermuisonderzoek.

8.3 Vleermuizen

Enkele gebouw/bewonende vleermuizen hebben mogelijk hun vaste rust- en/of verblijfplaats in de aanwezige bebouwing. Daarom is het noodzakelijk aanvullend onderzoek naar het voorkomen van deze vleermuissoorten in het plangebied te verrichten. Het wordt aanbevolen dit aanvullende onderzoek uit te voeren volgens het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur. Bij gebruikmaking van dit protocol is er een grote mate van zekerheid dat een eventuele ontheffingsaanvraag zonder aanvullende informatie in behandeling wordt genomen.

Tevens geeft het Vleermuisprotocol invulling aan de onderzoekinspanning voortkomend uit de Flora- en faunawet, waarbij aanvullend vleermuisonderzoek inhoudt dat er in de winter (december-januari) gezocht wordt naar overwinterende vleermuizen tijdens drie bezoeken in periode 15 mei t/m 15 juli (direct na zonsondergang of direct voor zonsopkomst) en twee bezoeken in periode 15 augustus t/m 1 oktober (tussen drie uur na zonsondergang en drie uur voor zonsopkomst). Deze bezoeken dienen met behulp van een batdetector van het type 'heterodyne' met *time expansion* uitgevoerd te worden.

8.4 Vogels

De huismus heeft mogelijk een of meerdere nesten in het plangebied. Dit zal in de periode april tot half juli nader onderzocht moeten worden. Dit aanvullende onderzoek bestaat uit twee bezoeken in de ochtend, steeds vanaf een uur na zonsopkomst. Tijdens deze bezoeken wordt het aantal broedparen geteld. Voor een deel is dit onderzoek te combineren met het vleermuisonderzoek.

Voor de andere mogelijk aanwezige broedvogels geldt dat de werkzaamheden buiten het broedseizoen uitgevoerd dienen te worden. Voor het broedseizoen stelt de wet geen vaste begin- of einddatum. Normaal gesproken loopt het broedseizoen voor de meeste vogelsoorten van 15 maart tot 15 juli.

Wanneer het niet mogelijk is buiten het broedseizoen te werken moet voorafgaande aan de werkzaamheden het plangebied door een deskundige op het gebied van beschermde soorten onderzocht worden op de aanwezigheid van broedgevallen. Het is niet mogelijk ontheffing te verkrijgen voor het verstoren van broedende vogels. Bij uitvoering van werkzaamheden tijdens het broedseizoen is het aan te raden het aanwezige snoeiafval en de vegetatie binnen het werkterrein (ruim) voor het broedseizoen te verwijderen. Daarmee wordt de kans op broedgevallen binnen het plangebied beperkt.

8.5 amfibieën en vissen

Mogelijk komen de kleine- en/of grote modderkruiper in het plangebied voor. Aanvullend onderzoek naar beide soorten is noodzakelijk wanneer in en nabij de watergang werkzaamheden zijn gepland. Voor het met zekerheid vaststellen van de aanwezigheid van grote modderkruiper wordt aanbevolen om (amfibie)fuiken te zetten in voorjaar of herfst. De kleine modderkruiper kan met behulp van elektrisch vissen worden aangetoond.

Aanvullend onderzoek naar overwinterende poelkikkers is lastig omdat deze overwinteren in bijvoorbeeld muizenholen en daarmee nagenoeg onvindbaar zijn. Aanbevolen wordt om de ruime omgeving van het plangebied te bekijken en een inschatting te maken van de hoeveelheid beschikbaar overwinteringsbiotoop. Op grond daarvan kan een uitspraak gedaan worden over het belang van het braamstruweel als overwinteringslocatie van deze soort.

8.6 Samenvatting

In algemene zin kan redelijkerwijs worden gesteld dat op basis van de mogelijke effecten de uitvoering van de ingreep niet door de Flora- en faunawet wordt verhinderd. Hiervoor is wel aanvullend onderzoek nodig naar de eerder genoemde soorten en soortgroepen. Afhankelijk van de resultaten daarvan kan een aanvraag van een ontheffing en/of het maken en uitvoeren van een mitigatieplan noodzakelijk zijn.

9 Literatuur

9.1 Geraadpleegde literatuur

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Creemers, C.M. & J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. KNNV Uitgeverij, Utrecht

Dietz, C., Helversen O. von, & D. Nill, 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noord-West Afrika. Trion Natuur.

Heusden, W.R.M. & S.J. Vreugdenhil, 2006. Handreiking Flora- en faunawet. Voor werkzaamheden en activiteiten in het kader van bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Rapport, Dienst Landelijk Gebied, Utrecht.

Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Ministerie van EL&I, 2010. Buiten aan het Werk. Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren! Brochure. [<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/brochures/2010/03/01/buiten-aan-het-werk-houd-tijdig-rekening-met-beschermde-dieren-en-planten.html> (09-10-2012)].

Regelink, J.R. & T. Bosch, 2007. Grote bosmuis in Winterswijk. Zoogdier 18 (2):23.

9.2 Geraadpleegde websites

www.ravon.nl

www.rijksoverheid.nl/ministeries/elenil

www.soortenbank.nl

www.sovon.nl

www.telmee.nl

www.vlinderstichting.nl

www.waarneming.nl

www.vleermuisprotocol.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.quickscanhulp.nl

Bijlage 1 Foto-impressie plangebied

Afbeelding 1. Huize Hamerden.

Afbeelding 2. Balkenconstructie met pen-gat verbindingen.

Afbeelding 3. Scheur aan de binnenzijde van een buitenmuur, geschikt voor overwinterende vleermuizen.

Afbeelding 4. Bomenrij tussen huisnummers 53 en 55.

Afbeelding 5. Met klimop overwoekerde zijgevel, mogelijke broedplaats voor huismussen.

Afbeelding 6. Akker binnen het plangebied.

Afbeelding 7. Braamstruweel dat een deel van het erf bedekt.

Afbeelding 8. Sloot aan de noordzijde van het plangebied.

Afbeelding 9. In de kelder overwinterende kleine watersalamander.

Bijlage 2 Impressie voorlopig ontwerp

Afbeelding 10. Voorlopig ontwerp; de gele gebouwen betreffen de geplande nieuwbouw.

Bijlage 3 Jaarrond beschermde vogels

Het Ministerie van LNV (nu: EL&I) heeft in augustus 2009 de lijst met vogelsoorten waarvan de nesten het hele jaar door beschermd zijn aangepast. Met ingang van 26 augustus 2009 geldt een jaarronde bescherming van nestplaatsen van:

- Boomvalk (*Falco subbuteo*)
- Buizerd (*Buteo buteo*)
- Gierzwaluw (*Apus apus*)
- Grote gele kwikstaart (*Motacilla cinerea*)
- Havik (*Accipiter gentilis*)
- Huismus (*Passer domesticus*)
- Kerkuil (*Tyto alba*)
- Oehoe (*Bubo bubo*)
- Ooievaar (*Ciconia ciconia*)
- Ransuil (*Asio otus*)
- Roek (*Corvus frugilegus*)
- Slechtvalk (*Falco peregrinus*)
- Sperwer (*Accipiter nisus*)
- Steenuil (*Athene noctua*)
- Wespandief (*Pernis apivorus*)
- Zwarte wouw (*Milvus migrans*).

Meer informatie over deze lijst en de bescherming van nestplaatsen van vogels door de Flora- en faunawet is te vinden op de website van het ministerie van EL&I.

Bijlage 4 Beschermde soorten in de omgeving

Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand
Klein glaskruid	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Parnassia	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Rietorchis	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Kleine modderkruiper	Vissen	tabel II	0 - 1 km
Steenmarter	Zoogdieren	tabel II	0 - 1 km
Kamsalamander	Amfibieën	tabel III	0 - 1 km
Poelkikker	Amfibieën	tabel III	0 - 1 km
Rugstreeppad	Amfibieën	tabel III	0 - 1 km
Ringslang	Reptielen	tabel III	0 - 1 km
Boomvalk	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Havik	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Huismus	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Roek	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Slechtvalk	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Steenuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Wespendief	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Zwarte Wouw	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Laatvlieger	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Rosse vleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Alpenwatersalamander	Amfibieën	tabel II	1 - 5 km
Levendbarende hagedis	Reptielen	tabel II	1 - 5 km
Daslook	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Gulden sleutelbloem	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Maretak	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Steenbreekvaren	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Tongvaren	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Veldsalie	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Waterdriblad	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Wilde gagel	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Wilde marjolein	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Meerval	Vissen	tabel II	1 - 5 km
Edelhert	Zoogdieren	tabel II	1 - 5 km
Eekhoorn	Zoogdieren	tabel II	1 - 5 km
Wild zwijn	Zoogdieren	tabel II	1 - 5 km
heideblauw tje	Dagvlinders	tabel III	1 - 5 km
keizersmantel	Dagvlinders	tabel III	1 - 5 km
rouw mantel	Dagvlinders	tabel III	1 - 5 km
Rivierrombout	Libellen	tabel III	1 - 5 km
Hazelworm	Reptielen	tabel III	1 - 5 km
Zandhagedis	Reptielen	tabel III	1 - 5 km
Bittervoorn	Vissen	tabel III	1 - 5 km
Grote modderkruiper	Vissen	tabel III	1 - 5 km
Ransuil	Vogels	tabel III	1 - 5 km

Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand
Baard- of Brandts vleermuis	Zoogdieren	tabel III	1 - 5 km
Bever	Zoogdieren	tabel III	1 - 5 km
Boommarter	Zoogdieren	tabel III	1 - 5 km
Bosvleermuis	Zoogdieren	tabel III	1 - 5 km
Das	Zoogdieren	tabel III	1 - 5 km
Franjestaart	Zoogdieren	tabel III	1 - 5 km
Gew one grootoorvleermuis	Zoogdieren	tabel III	1 - 5 km
Gew one- of Grijze grootoorvleermuis	Zoogdieren	tabel III	1 - 5 km
Meervleermuis	Zoogdieren	tabel III	1 - 5 km
Ruige dw ergvleermuis	Zoogdieren	tabel III	1 - 5 km
Watervleermuis	Zoogdieren	tabel III	1 - 5 km
Europese rivierkreeft	Geleedpotigen	tabel II	5 - 10 km
Vliegend hert	Kevers	tabel II	5 - 10 km
Gele helmbloem	Vaatplanten	tabel II	5 - 10 km
Grote keverorchis	Vaatplanten	tabel II	5 - 10 km
Jeneverbes	Vaatplanten	tabel II	5 - 10 km
Lange ereprijs	Vaatplanten	tabel II	5 - 10 km
Rapunzelklokje	Vaatplanten	tabel II	5 - 10 km
Ruig klokje	Vaatplanten	tabel II	5 - 10 km
Stengelloze sleutelbloem	Vaatplanten	tabel II	5 - 10 km
Stijf hardgras	Vaatplanten	tabel II	5 - 10 km
Vleeskleurige orchis	Vaatplanten	tabel II	5 - 10 km
Damhert	Zoogdieren	tabel II	5 - 10 km
Heikikker	Amfibieën	tabel III	5 - 10 km
Adder	Reptielen	tabel III	5 - 10 km
Gladde slang	Reptielen	tabel III	5 - 10 km
Oehoe	Vogels	tabel III	5 - 10 km
Otter	Zoogdieren	tabel III	5 - 10 km
Vale vleermuis	Zoogdieren	tabel III	5 - 10 km
Waterspitsmuis	Zoogdieren	tabel III	5 - 10 km

© NDFP - quickscanhulp.nl 09-11-2011 13:41:52".